

Logos et scientia

Centar za proučavanje odnosa znanosti i religije

Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

<https://cepozir.ffrz.hr/>

1. Studentski međureligijski dijalog

Program

Otvaranje događaja (dvorana *Alessandro D'Errico*)

12:15-12:20 h | prof. dr. sc. [Ivan Šestak](#) SJ, dekan FFRZ-a
doc. dr. sc. Petar Tomev Mitrikeski, dipl. ing., pročelnik CePOZiR-a

Plenarno izlaganje (dvorana *Alessandro D'Errico*)

12:20-13:00 h | izv. prof. dr. sc. [Ivan Andrijančić](#)
| *Indijska filozofija između svete objave i racionalnoga diskursa*

Studentska izlaganja (dvorana *Alessandro D'Errico*)

Sekcija *Religija i društvo*

13:00-13:30 h | **Zvonimir Kvesić**, bacc. art.
| *Amiši i tehnologija – što nam mogu reći u vremenu (ekološke) krize*

| **Ethel Pereira**, univ. bacc. phil.
| *Catholicism in Goa: traditional and cultural influences*

Sekcija *Odnos znanosti i religije*

13:30-14:00 h | **Branimir Antun Puntarić**, student dodiplomskog studija
| *Čovjekova duhovna dimenzija u suvremenoj znanosti*

| **Andrija Piskać**, mag. psych.
| *Premošćivanje jaza – susret znanosti s duhovnim*

Okrugli stol (dvorana *P. H. Kolvenbach*)

14:15 -15:00 h | *Religija u modernom društvu*
Voditelj | [Ante Belić](#), mag. phil., tajnik CePOZiR-a

Vidi ispod

Sažetci izlaganja

izv. prof. dr. sc. **Ivan Andrijanić**

- Sveučilište u Zagrebu, [Filozofski fakultet](#)

Plenarno izlaganje | *Indijska filozofija između svete objave i racionalnoga diskursa*

U popularnome se diskursu indijska filozofija počesto poistovjećuje s misticizmom te se općenito prenaplašava uloga elemenata koji manje pripadaju sferi racionalnoga diskursa, a više naginju onomu što bismo prije smatrali područjem religije i vjere ili teologije. No je li to baš tako? U tome bih se kontekstu u izlaganju prvo osvrnuo na strukturu argumenata u indijskim filozofskim raspravama i načinu njihove uporabe. Klasična djela indijske filozofije strukturirana su u pseudo dijaloškome obliku gdje autori hineći raspravu uvode prigovore sugovornika i suparnika. Na taj način iz različitih kutova propituju i bruse vlastit nauk; najopćenitije govoreći, kad međusobno raspravljaju, pripadnici filozofskih škola koje dijele zajedničke religijske elemente, poput svete objave (kod brahmanista sveta riječ Veda, kod Buddhista primjerice Buddhini „govori“ iz Tri košare), važenje nekoga nauka propituje se u skladu s načelima objavljenoga svetog teksta. Takav se diskurs približava onome što bismo mogli zvati teologijom. Na primjeru škole vedānta, vidljivo je da se važenje određenih filozofskih ideja propituje iz očista slaganja s onim što stoji u upanišadima. Sustav tumačenja upanišadskoga teksta, kao i odnos upanišadi s ostalim dijelovima vedske objave postao je predmet promišljanja koje je preraslo u složeni hermeneutički sustav koji je, međutim, utemeljen sasvim racionalno.

U tom bih smislu predstavio dvije epistemološke rasprave koje pripadaju brahmanističkim školama vedānta i mīmāṃsā. Prva se rasprava bavi odnosom djelovanja i spoznavanja, tj. ulogom djelovanja u procesu spoznaje. Drugi je primjer ideja mīmāṃse o inicijalnome važenju izrečene tvrdnje (dok se ona racionalno ne opovrgne). Obje ove rasprave strukturirane su racionalno i imaju važne epistemološke reperkusije, a povijesno su se razvile iz egzegetskoga i teološkoga konteksta iz kojega su se probile u sferu raščlambe spoznajnoga procesa i stjecanja znanja.

S druge strane, na indijskome su se potkontinentu razvijale različite religije (brahmanizam, buddhizam, đinizam), pa kad se raspravlja s pripadnicima škola koja pripadaju nekoj dugoj religiji, argumenti iz svete objave više ne važe, jer, primjerice, brahmanisti naprosto ne prihvaćaju Buddhine riječi kao valjani način spoznaje i obrnuto. U tome kontekstu argumenti kojima se brani nauk vlastite škole mogu biti samo racionalno strukturirani.

Primjeri navedeni u ovoj raspravo prvenstveno upozoravaju da se popularna dihotomija teologija/filozofija, objava/racionalnost mora dublje razmotriti i da procijep među njima nije ni u blizu toliko dubok koliko bi ponekad popularno mnijenje to htjelo.

Zvonimir Kvesić, bacc. art.

- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet filozofije i religijskih znanosti

Studentsko izlaganje | *Amiši i tehnologija – što nam mogu reći u vremenu (ekološke) krize*

Amiši su anabaptistička vjerska zajednica poznata po vrlo opreznom i često negativnom stavu prema tehnologiji. U vremenu kada tehnološki razvoj dovodi do ruba egzistencije cijelu ljudsku obitelj, Amiške zajednice koje karakterizira jednostavan način života i nekorištenje tehnologije za koju smatraju da ih odmiče od Boga i obitelji, postaju sve zanimljivije u kontekstu ekološke krize.

Što nam danas govori njihov način života i mogu li se neki njihovi principi primijeniti u širem društvu kako bi došlo do veće obzirnosti prema prirodi i manjeg negativnog utjecaja na okoliš?

Ethel Pereira, univ. bacc. phil.

- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet filozofije i religijskih znanosti

Studentsko izlaganje | *Catholicism in Goa: traditional and cultural influences*

With the coming of the Catholic missionary, St. Francis Xavier, as a representative of the Portuguese empire to India in 1542, a lot of newness was ushered in the small state of Goa. From religion, culture and traditions the Portuguese influence runs deep within the very fabric of Goan life. In this presentation we will take a look at the cultural diversity and richness of the Goan-Portuguese heritage through the eyes of a local.

Vidi ispod

Branimir Antun Puntarić, student dodiplomskog studija

- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet filozofije i religijskih znanosti

Studentsko izlaganje | *Čovjekova duhovna dimenzija u suvremenoj znanosti*

Tijekom povijesti i u suvremenoj znanosti, dinamika između čovjeka i Boga podvrgavala se promjenama, posebice pod utjecajem znanstvenih otkrića. U suvremenom kontekstu, duhovnost se sve češće promatra kroz filozofske i etičke perspektive. Znanost koristi empirijske metode za istraživanje prirode, dok religija se bavi pitanjima duhovnosti i vjere. Postoje različite perspektive o mjestu religije u znanosti, pri čemu se neki zagovaraju koegzistenciju, dok drugi ističu jasnu razdvojenost tih domena. Ova kompleksna pitanja potiču dublje razmišljanje o čovjekovoj ulozi u svemiru.

Andrija Piskać, mag. psych.

- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet filozofije i religijskih znanosti

Studentsko izlaganje | *Premošćivanje jaza – susret znanosti s duhovnim*

Ovaj rad za cilj ima prikazati kako sagledavanje odnosa znanosti i religije u konkordističkim ili diskordističkim terminima nema smisla, zalažući se tako za simbiotski pristup. Simbiotski pristup naglašava važnost prepoznavanja granica pojedinog pristupa te ukazuje na to kako se znanost i religija ne bave u potpunosti različitim područjima. Koristeći primjere istraživanja iz različitih znanstvenih područja rad dokazuje kako znanost nerijetko zadire u sferu duhovnoga, a da često toga nije ni svjesna. Primjeri tako uključuju poznata istraživanja na čiju sferu duhovnoga se uopće ne obraća pozornost ili se ona ne primjećuje, ali i istraživanja čija tema je društveni tabu.
